

Subsidieregeling flexibel hoger onderwijs voor volwassenen

Regeling van de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap van [datum], [nr. ...], houdende voorschriften voor subsidiëring van flexibel hoger onderwijs voor volwassenen (Regeling subsidiëring flexibel hoger onderwijs voor volwassenen)

De Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,

Gelet op de artikelen 2, eerste lid, onder a, 4 en 5 van de Wet overige OCW-subsidies;

Besluit:

Artikel 1. Begripsbepalingen

In deze regeling wordt verstaan onder:

- a. wet: Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek;
- b. Minister: Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap en, voor zover het betreft het onderwijs en het onderzoek op het gebied van landbouw en natuurlijke omgeving, Onze Minister van Economische Zaken;
- c. instelling voor hoger onderwijs: instelling als bedoeld in de artikelen 1.1, onderdeel aa, en 1.2, onderdeel a, van de wet;
- d. hoger onderwijs: onderwijs, bedoeld in artikel 1.1, onderdeel b, van de wet;
- e. deeltijds hoger onderwijs: hoger onderwijs dat deeltijds is ingericht als bedoeld in artikel 7.7, eerste lid, van de wet;
- f. duaal hoger onderwijs: hoger onderwijs dat duaal is ingericht als bedoeld in artikel 7.7, tweede lid, van de wet;
- g. studiepunt: studiepunt als bedoeld in artikel 7.4, eerste lid, van de wet;
- h. leeruitkomsten: beschrijving van inhoud en niveau van kennis, inzicht en vaardigheden;
- i. leerwegaafhankelijke beoordeling: tentaminering en examinering gericht op het beoordelen van door studenten gerealiseerde leeruitkomsten, waarbij de gehanteerde methoden en instrumenten voor tentaminering en examinering generiek zijn en niet specifiek zijn afgestemd op het specifieke, flexibele opleidingstraject van de student;
- j. validering: het erkennen en waarderen van relevante leeruitkomsten die door een individuele student zijn gerealiseerd buiten een opleiding;
- k. werkend leren: het uitvoeren van leeractiviteiten op een werkplek, leidend tot leeruitkomsten die relevant zijn in het kader van een opleiding;
- l. online onderwijs: onderwijs dat voor een substantieel deel online plaatsvindt.

Artikel 2. Subsidiedoelstellingen

De Minister verleent subsidie met als doel de flexibiliteit van het deeltijdse en duale hoger onderwijs te versterken met behoud van kwaliteit en succesvolle deelname aan het deeltijdse en duale hoger onderwijs te bevorderen.

Artikel 3. Te subsidiëren activiteiten

1. De Minister kan aan instellingen voor hoger onderwijs voor het tijdvak 1 januari 2016 tot en met 31 december 2020 subsidie verlenen voor projecten op het terrein van deeltijds of duaal hoger onderwijs, die zich richten op de doelstellingen genoemd in artikel 2.
2. De activiteiten bedoeld in het eerste lid, betreffen de ontwikkeling van:
  - a. eenheden van leeruitkomsten (van maximaal 30 European Credits (ec)/studiepunten per eenheid);
  - b. werkwijzen voor het vaststellen van flexibele, vraaggerichte opleidingstrajecten;
  - c. het vaststellen van onderwijsovereenkomsten;
  - d. methoden en instrumenten voor leerwegaafhankelijke beoordeling;
  - e. procedures, methoden en instrumenten voor validering;
  - f. werkwijzen, methoden en instrumenten voor werkend leren;
  - g. online onderwijs alsmede de versterking daarvan; en
  - h. deskundigheidsbevordering.

Artikel 4. Aanvragen

1. Subsidieaanvragen worden voor 16 oktober 2015 elektronisch en per post ingediend.
2. Aanvragen die na 16 oktober 2015 worden ingediend, worden niet in behandeling genomen.
3. De aanvraag betreft het tijdvak 1 januari 2016 tot en met 31 december 2020 en omvat voor dat tijdvak een meerjarig activiteitenplan en een meerjarige begroting.

4. Het meerjarige activiteitenplan bevat een beschrijving van het doel, de doelgroep, de beoogde resultaten, het plan van aanpak van de activiteiten voor het tijdvak 1 januari 2016 tot en met 31 december 2020, een planning en een overzicht van de projectorganisatie.
5. De meerjarige begroting bevat een overzicht van de voor het tijdvak 1 januari 2016 tot en met 31 december 2020, geraamde inkomsten en uitgaven, voor zover die betrekking hebben op de activiteiten waarvoor subsidie wordt gevraagd, en is afgestemd op het meerjarige activiteitenplan.
6. In de begroting wordt aangegeven hoe de begrote kosten die niet door de aangevraagde subsidie worden gedekt, worden gefinancierd.
7. Indien de aanvraag in samenwerking met andere instellingen wordt gedaan, treedt één van de instellingen namens alle betrokken instellingen op als penvoerder. Bij de aanvraag wordt in dat geval een door alle betrokken instellingen getekende verklaring gevoegd, waaruit blijkt dat de instelling die namens alle betrokken instellingen optreedt, gemachtigd is in het kader van deze subsidieaanvraag alle betrokken instellingen in en buiten rechte te vertegenwoordigen.
8. In een aanvraag als bedoeld in het zevende lid, wordt aangegeven hoe de gevraagde subsidie zal worden verdeeld over de betrokken instellingen.
9. De inrichting van de aanvraag voldoet aan de voorschriften vastgesteld in bijlage A.
10. De aanvraag gaat vergezeld van een verklaring van de aanvrager omtrent de bereidheid deel te nemen aan eventuele in 2016 te starten experimenten op het terrein van flexibilisering van deeltijd onderwijs en vraagfinanciering.

Artikel 5. Beoordeling en rangschikking

1. De aanvragen worden beoordeeld op basis van een vergelijking van hun geschiktheid om bij te dragen aan de doelstellingen van de subsidie, bedoeld in artikel 2.
2. De rangschikking van de tijdig ingediende en complete aanvragen geschiedt aan de hand van de volgende maatstaven:
  - a. de mate van ambitie;
  - b. de mate van haalbaarheid;
  - c. de mate waarin de doelgroep wordt bereikt
  - d. de mate waarin er sprake is van een integrale aanpak van de flexibilisering;
  - e. de mate van vraaggerichtheid van het te ontwikkelen hoger onderwijs;
  - f. de mate waarin duurzame verankering van het te ontwikkelen hoger onderwijs in beleid en bedrijfsvoering kansrijk is;
  - g. de mate waarin invulling wordt gegeven aan leerfunctie, interne en externe kennisdeling; en
  - h. de bereidheid tot deelname aan experimenten vraagfinanciering.
3. De maatstaven, bedoeld in het tweede lid, zijn nader uitgewerkt in de bij deze regeling behorende bijlage B.

Artikel 6. Subsidieplafonds en subsidieverlening

1. Voor subsidieverlening op grond van deze regeling is in totaal 25 miljoen euro beschikbaar voor het gehele tijdvak 1 januari 2016 tot en met 31 december 2020.
2. De subsidie bedraagt voor het tijdvak 1 januari 2016 tot en met 31 december 2020 maximaal 2 miljoen euro per instelling en betreft niet meer dan de helft van de begrote uitgaven.
3. De minister voorziet uiterlijk op 18 december 2015 in een gelijktijdige beslissing op de ingediende aanvragen op basis van een vergelijking van hun geschiktheid om bij te dragen aan de doelstellingen, bedoeld in artikel 2.
4. Subsidie wordt verleend onder de voorwaarde dat de aanvrager bereid is deel te nemen aan in 2016 te starten experimenten op het terrein van flexibilisering van deeltijd en duaal hoger onderwijs.
5. Onverminderd artikel 4.35 van de Algemene wet bestuursrecht wordt subsidie geweigerd indien:
  - a. aan de aanvrager in een zelfde jaar voor vergelijkbare activiteiten subsidie is verstrekt op grond van de Subsidieregeling open en online hoger onderwijs;
  - b. niet aannemelijk is dat de aanvrager kan voldoen aan de matchingsplicht bedoeld in artikel 8, eerste lid. of
  - c. Het beschikbare budget reeds volledig is verdeeld op basis van de beoordeling, bedoeld in artikel 5.
6. In geval van samenwerking als bedoeld in artikel 4, zevende lid, wordt subsidie verstrekt aan de penvoerder.

Artikel 7 Bevoorschotting

De Minister verleent de subsidieontvanger per kwartaal een voorschot, bestaande uit een vierde deel van het voor dat jaar verleende subsidiebedrag.

Artikel 8. Verplichtingen

1. Het subsidiebedrag wordt door de ontvanger aangevuld met ten minste hetzelfde bedrag aan eigen middelen..
2. De subsidieontvanger is verplicht deel te nemen aan eventuele in 2016 te starten experimenten op het terrein van flexibilisering van deeltijd onderwijs en vraagfinanciering, indien de instelling daarvoor wordt geselecteerd.
3. De subsidieontvanger werkt mee aan door of namens de Minister ingestelde onderzoeken die erop gericht zijn de Minister inlichtingen te verschaffen ten behoeve van de ontwikkeling van beleid.
4. De minister kan ter bevordering van de doelstellingen bedoeld in artikel 2 andere, op een individuele instelling of op een categorie instellingen voor hoger onderwijs afgestemde, verplichtingen opleggen.

Artikel 9. Inwerkingtreding

1. Deze regeling treedt in werking met ingang van de dag na de datum van uitgifte van de Staatscourant waarin zij wordt geplaatst.
2. Deze regeling vervalt met ingang van 1 januari 2023.

Artikel 10. Citeertitel

Deze regeling wordt aangehaald als: Subsidieregeling flexibel hoger onderwijs voor volwassenen.

Deze regeling zal met de toelichting in de Staatscourant worden geplaatst.

De Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,

Dr. Jet Bussemaker

Bijlage A behorend bij de Subsidieregeling flexibel hoger onderwijs voor volwassenen.

Voorschriften met betrekking tot de inrichting van de aanvraag.

Titel project

Gegevens aanvragende instelling/penvoerder	
Instelling	
Correspondentieadres College van Bestuur	
Contactpersoon Secretariaat CvB	
Telefoonnummer Secretariaat CvB	
Projectleider	
Instelling	
Adres	
E-mail	
Telefoonnummer	
Mobiele telefoon	

Indien van toepassing: deelnemende partnerinstellingen	
Partnerinstelling 1:	
Partnerinstelling 2:	

Projectinformatie	
Titel project	
Startdatum	[moet liggen tussen 1 januari 2016 en 1 april 2016]
Einddatum	[uiterste einddatum is 31 december 2020]
Totale projectkosten	
Gevraagde subsidie	[maximaal € 2.000.000,-]
Eigen bijdrage	[minimaal hetzelfde bedrag als de gevraagde subsidie]
Instelling(en)	

Deelname aan experimenten vraagfinanciering	
Neemt de instelling deel aan de experimenten vraagfinanciering? (partnerinstelling 1:)	0 Nee 0 Ja, namelijk met de opleiding(en): [Croho-benamingen en croho-nummers]

Ondertekening en akkoordverklaring voorwaarden	
Naam bestuurder	
Functie	
Plaats	
Datum	
Handtekening	

Samenvatting

Vat in maximaal 200 woorden het project samen, met daarin in elk geval het doel, de doelgroep en de belangrijkste beoogde resultaten.

Activiteitenplan

De indeling en opbouw van het activiteitenplan zijn vrij. Met het oog op de beoordeling is het van belang dat in het activiteitenplan alle informatie is opgenomen waar de beoordelingsmaatstaven (Bijlage B van de regeling) betrekking op hebben.

Verplichte onderdelen die in het activiteitenplan moeten worden opgenomen zijn derhalve:

1. Beschrijving doel, doelgroep en beoogde resultaten (kwantitatieve en kwalitatieve ambities).
2. Beschrijving aansluiting doel bij missie, visie en (strategisch) beleid van de instelling(en).
3. Beschrijving en analyse huidige stand van zaken opleidingen hoger onderwijs voor volwassenen die worden verzorgd door de instelling(en).
4. Weergave van welke opleidingen hoger onderwijs voor volwassenen (deeltijd en/of duaal) wel deel zullen nemen aan de projectactiviteiten en waar de implementatie van flexibele opleidingstrajecten wordt beoogd. NB. dit kunnen ook deeltijdse en/of duale opleidingen zijn die u nu nog niet aanbiedt, maar waarvan u wel een geaccrediteerde voltijdse Croho-opleiding aanbiedt; indien dit het geval is graag expliciet vermelden.
5. Weergave van welke opleidingen hoger onderwijs voor volwassenen (deeltijd en/of duaal) niet deel zullen nemen aan de projectactiviteiten, incl. onderbouwing waarom niet.
6. Beschrijving van het flexibele onderwijsconcept, van de wijze waarop beoogd wordt invulling te geven aan een flexibele inrichting van opleidingstrajecten van volwassenen in de deelnemende opleidingen.

NB 1. Deze beschrijving kan generiek zijn voor zover het alle deelnemende opleidingen betreft. Indien in bepaalde opleidingen (op onderdelen) een andere aanpak wordt beoogd de beschrijving graag aanvullen met beschrijvingen van de aanpak bij die opleidingen.

NB 2. Ga in de beschrijving in ieder geval (ook) in op de wijze waarop hierbij wordt beoogd te werken met:

- eenheden van leeruitkomsten;
  - leerwegaafhankelijke beoordeling;
  - validering van resultaten van leren buiten het hoger onderwijs;
  - werkplekleren;
  - online leren/blended learning.
7. Beschrijving van de externe oriëntatie en marktwerking: samenwerking met werkgevers, lokale en regionale overheden, vraaggerichte afstemming op specifieke behoeften e.d.
  8. Beschrijving van de activiteiten op het gebied van deskundigheidsbevordering en interne en externe kennisdeling.
  9. Aanpak om te komen tot duurzame verankering in beleid, organisatie en bedrijfsvoering.
  10. Planning van de projectactiviteiten (ontwikkelactiviteiten incl. deskundigheidsbevordering, kennisdeling, eventuele aanpassing organisatie en bedrijfsvoering en duurzame verankering) gedurende de looptijd van het project.
  11. Projectorganisatie (incl. betrokkenheid bestuur en lijnmanagement). Indien meerdere instellingen in het project samenwerken, beschrijf dan ook de verdeling van rollen en taken tussen de verschillende partners.
  12. Begroting: specificatie van de inkomsten en uitgaven per jaar voor de gehele projectperiode, waarbij de structuur/indeling aansluit op de in het activiteitenplan beschreven activiteiten. Voor de te hanteren maximale tarieven voor loonkosten geldt de handleiding overheidstarieven: <http://wettenpocket.overheid.nl/portal/7ec1a250-bb0b-4d72-929e-d270ddae2817/document/Handleiding%20Overheidstarieven%202015.pdf>

Bijlage machtiging penvoerder

Indien de aanvraag wordt gedaan namens een samenwerkingsverband van instellingen, moet worden bevestigd dat de penvoerende instelling gemachtigd is de partnerinstellingen in het kader van dit project te vertegenwoordigen. Onderstaande brief kan als voorbeeld dienen.

Voorbeeldbrief machtiging penvoerder

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen
T.a.v. de heer drs. R. Minnée
Directie HO&S
Postbus 16375
2500 BJ Den Haag

<Plaats>, <Datum>

Betreft: machtiging penvoerder

Het College van Bestuur van <Instellingsnaam> heeft kennis genomen van de aanvraag "<Projectnaam>" in het kader van de subsidieregeling 'Flexibel hoger onderwijs voor volwassenen' van het ministerie van OCW.

Het College van Bestuur verklaart hiermee het project goed te keuren en zich te committeren aan de uitvoering van het project indien de aanvraag wordt gehonoreerd.

De <Instellingsnaam penvoerder> treedt namens de deelnemende instellingen op als penvoerder van dit project. Wij verklaren hiermee dat de penvoerende instelling gemachtigd is in het kader van deze subsidieaanvraag alle betrokken instellingen in en buiten rechte te vertegenwoordigen.

Het College van Bestuur van <Instellingsnaam>

<handtekening>

<titel en naam collegelid>

College van Bestuur

Bijlage B behorend bij de Subsidieregeling flexibel hoger onderwijs voor volwassenen.

Beoordelingsmaatstaven voor aanvragen

De beoordelingscriteria op de volgende pagina's worden gescoord op een schaal van 0-10.

Per criterium wordt de gemiddelde score berekend. Als een aanvraag op een criterium onder de 6 scoort, betekent dit dat de aanvraag afvalt en niet voor subsidiëring in aanmerking komt.

Criteria	Gemiddelde score	Eindscore (som gemiddelde scores per criterium)
1. Ambitie 2. Haalbaarheid 3. Bereik 4. Integrale aanpak 5. Vraaggerichtheid 6. Duurzame verankering 7. Invulling leerfunctie, interne en externe kennisdeling 8. Deelname aan experimenten vraagfinanciering		

1. Ambitie	
a. Zijn de doelstellingen in kwalitatieve zin voldoende ambitieus, mag verwacht worden dat succesvolle uitvoering van het project leidt tot een voor volwassenen aantrekkelijk en flexibel aanbod, dat aansluit bij hun specifieke kenmerken en behoeften en de vraag van werkgevers?	0-10
<i>Opmerkingen:</i>	
b. Zijn de doelstellingen in kwantitatieve zin voldoende ambitieus, mag verwacht worden dat succesvolle uitvoering van het project leidt tot een substantiële groei in de deelname van volwassenen aan het deeltijdse en duale hoger onderwijs en tot een substantiële groei van de aantallen gediplomeerden (Ad, Ba, Ma)?	0-10
<i>Opmerkingen:</i>	

2. Haalbaarheid	
a. Is bij de aanvrager sprake van voldoende basis (track record, huidige stand van zaken in beleid en uitvoeringspraktijk) om realisatie van de (kwalitatieve en kwantitatieve) doelstellingen aannemelijk te maken?;	0-10
<i>Opmerkingen:</i>	
b. Zijn de aanpak en de projectorganisatie zodanig dat aannemelijk is dat uitvoering van de activiteiten zal leiden tot realisatie van de (kwalitatieve en kwantitatieve) doelstellingen? Zijn bestuur, lijnmanagement en diensten voldoende betrokken?	0-10

<i>Opmerkingen:</i>	
c. Zijn de activiteiten gericht op aanpassingen van de organisatie en de bedrijfsvoering e.d. zodanig dat aannemelijk is dat de (kwalitatieve en kwantitatieve) doelstellingen gerealiseerd worden?	
<i>Opmerkingen:</i>	

3. Bereik	
a. Heeft de uitvoering van de activiteiten in het project betrekking op (vrijwel) al het deeltijdse en duale hoger onderwijs dat de aanvrager aanbiedt (voor zover dat aanbod gericht is op de doelgroep volwassenen)?	0-10
<i>Opmerkingen:</i>	
b. Betreffen de (kwalitatieve en kwantitatieve) doelstellingen van de aanvrager al het deelnemende deeltijdse en duale hoger onderwijs dat de aanvrager verzorgt in voldoende substantiële mate?	0-10
<i>Opmerkingen:</i>	

4. Integrale aanpak	
a. Wordt in de aanpak en de beschreven (voorgenomen) werkwijzen bij flexibilisering van het deeltijdse en duale hoger onderwijs in brede zin invulling gegeven aan die flexibilisering?	0-10
<i>Opmerkingen:</i>	
<i>In hoeverre is in de aanvraag/bij het betreffende deeltijdse en duale hoger onderwijs sprake van een passende aanpak wat betreft:</i>	
b. Het werken met leeruitkomsten	0-10
<i>Opmerkingen:</i>	
c. Validering van resultaten van leren buiten de opleiding	0-10
<i>Opmerkingen:</i>	
d. Flexibele inrichting opleidingstrajecten	0-10
<i>Opmerkingen:</i>	
e. Leerwegaafhankelijke beoordeling	0-10
<i>Opmerkingen:</i>	
f. Versterken werkend leren	0-10
<i>Opmerkingen:</i>	

g. Versterken online leren	0-10
<i>Opmerkingen:</i>	

5. Vraaggerichtheid	
a. Is de voorgenomen werkwijzen bij flexibele inrichting en uitvoering van deeltijds en duaal hoger onderwijs voor volwassenen voldoende vraaggericht? Afstemming op vraag/behoefte volwassene, afstemming op vraag werkgever.	0-10
<i>Opmerkingen:</i>	
b. Is sprake van voldoende externe oriëntatie, het actief bewerken van de markt en aansluiting bij de vraag en behoeften van de arbeidsmarkt?	0-10
<i>Opmerkingen:</i>	
c. Is sprake van aantoonbare samenwerking met relevante werkgevers of werkgeversorganisaties en met (lokale of regionale) overheidsorganisaties?	
<i>Opmerkingen:</i>	
d. Blijkt de vraaggerichtheid en externe oriëntatie uit de aanpak en de inrichting van de projectorganisatie?	0-10
<i>Opmerkingen:</i>	

6. Duurzame verankering in beleid en bedrijfsvoering	
a. Biedt de beschreven wijze waarop gewerkt wordt aan duurzame verankering van de resultaten van het project voldoende vertrouwen dat duurzame verankering in structuur en cultuur van de staande organisatie daadwerkelijk wordt gerealiseerd?	0-10
<i>Opmerkingen:</i>	
b. Wordt voldoende invulling gegeven aan (eventueel) benodigde aanpassingen van de organisatie (structuur en cultuur), de bedrijfsvoering (front office en back office/ondersteunende diensten) en wordt voldoende geïnvesteerd in deskundigheidsbevordering en een gedegen veranderkundige aanpak?	0-10
<i>Opmerkingen:</i>	
c. Biedt de beschreven wijze waarop gewerkt wordt aan duurzame verankering van de resultaten van het project voldoende vertrouwens dat duurzame verankering in het (strategische, tactische en operationele) beleid en de PDCA-beleidscyclus e.d. wordt gerealiseerd	0-10
<i>Opmerkingen:</i>	

7. Invulling leerfunctie, interne en externe kennisdeling	
a. Wordt voldoende gewaarborgd dat geleerd wordt van gehanteerde werkwijzen bij flexibilisering en in de projectaanpak, dat de leerervaringen en inzichten worden benut in het project en in de organisatie van de instelling(en) in brede zin?	0-10
<i>Opmerkingen:</i>	
b. Wordt actief invulling gegeven aan disseminatie van beproefde werkwijzen, ervaringen en inzichten, zowel intern als extern?	0-10
<i>Opmerkingen:</i>	
c. Wordt voldoende actief bijgedragen aan het proces gericht op het opdoen van inzichten op landelijk niveau, dat uiteindelijk leidt tot besluitvorming over structurele verankering van passende kaders voor flexibilisering in wet- en regelgeving?	0-10
<i>Opmerkingen:</i>	

8. Deelname aan experimenten vraagfinanciering	
Is de aanvrager bereid deel te nemen aan de experimenten vraagfinanciering, voor zover de aanvrager deeltijd hoger onderwijs verzorgt dat in aanmerking komt voor deelname aan de experimenten vraagfinanciering?	0 of 10
<i>Opmerkingen:</i>	

TOELICHTING

Algemeen

Voorgeschiedenis

Deze subsidieregeling vloeit voort uit de maatregelen die in de kabinetsbrief Leven Lang Leren d.d. 31 oktober 2014 (Kamerstuk 30 012, nummer 41) zijn aangekondigd. Daarbij wordt aangesloten bij de in die brief aangekondigde maatregelen ter versterking van de flexibiliteit van het hoger onderwijs voor volwassenen op basis van het advies van de commissie flexibel hoger onderwijs voor volwassenen (maart 2014, Kamerstuk 31 288, nummer 383).

In het adviesrapport 'Flexibel hoger onderwijs voor volwassenen' heeft deze commissie het advies opgenomen te komen tot experimenten met leeruitkomsten. In het voorgenomen experiment flexibilisering zal worden onderzocht of en in hoeverre:

- het experiment leidt tot meer flexibiliteit en vraaggerichtheid in het deeltijdse en duale hoger onderwijs;
- dit leidt tot een verhoging van de toegankelijkheid en een vergroting van de aantrekkelijkheid van het deeltijdse en duale hoger onderwijs, blijkend uit
- een aantoonbaar grotere deelname van volwassenen aan het deeltijdse en duale hoger onderwijs, en
- meer volwassenen met een kwalificatie hoger onderwijs in de beroepsbevolking.

Aansluitend op het advies van de commissie Rinnooy Kan is in de brief leven lang leren van 31 oktober jl. ook aangekondigd dat er experimenten vraagfinanciering zullen komen. Voor die experimenten wordt een aparte regeling opgesteld.

Hoofdpijnen van deze regeling

Om de instellingen te stimuleren en ondersteunen bij het versterken van de flexibiliteit en vraaggerichtheid van opleidingen hoger onderwijs voor volwassenen, wordt in het kader van deze subsidieregeling 25 miljoen euro beschikbaar gesteld, voor de looptijd tot en met einde van het 2020. Hogescholen en universiteiten kunnen hiermee projecten uitvoeren en actief experimenteren met het flexibel inrichten van deeltijd en duaal hoger onderwijs gericht op de doelgroep volwassenen en leren van de uitvoering daarvan. Omdat de middelen vooral bestemd zijn voor ontwikkelwerkzaamheden, zal het zwaartepunt van de investeringen en de subsidiëring vooral in de eerste jaren liggen van de projecten.

De Regeling OCW-subsidies is van toepassing op deze subsidieregeling.

Subsidiedoelstellingen

De doelgroep in de regeling bestaat uit werkende en werkzoekende volwassenen die na het initiële onderwijs verlaten te hebben een kwalificatie in het hoger onderwijs willen behalen. Doorgaans studeren deze volwassenen in het deeltijdse hoger onderwijs, maar er is ook duaal hoger onderwijs dat zich vooral richt op deze doelgroep. Deelname aan projecten die in het kader van deze regeling worden uitgevoerd staat daarom open voor zowel deeltijds hoger onderwijs als duaal hoger onderwijs. De regeling betreft het deeltijdse en duale hoger onderwijs op alle niveaus in het stelsel van hoger onderwijs: Associate degree, bachelor en master, in zowel het hoger beroepsonderwijs als het wetenschappelijk onderwijs.

Doel van de regeling is om via het bieden van subsidie voor ontwikkelwerkzaamheden de totstandkoming van flexibele opleidingstrajecten hoger onderwijs voor volwassenen te stimuleren. De ontwikkelwerkzaamheden in het kader van flexibilisering betreffen met name:

- de ontwikkeling en vaststelling van eenheden van leeruitkomsten;
- de ontwikkeling van methoden en instrumenten voor het vaststellen van flexibele opleidingstrajecten voor individuele studenten en/of groepen studenten;
- de ontwikkeling van methoden en instrumenten voor leerwegaafhankelijke beoordeling van realisatie van leeruitkomsten door studenten;
- de ontwikkeling van methoden en instrumenten voor validering van resultaten van leren buiten de opleiding;
- de ontwikkeling van methoden en instrumenten voor werkplekleren;
- de ontwikkeling van onderwijsaanbod ten behoeve van online leren;
- de ontwikkeling van methoden en instrumenten voor kwaliteitsborging gericht op alle relevante elementen van flexibel opleiden;

- deskundigheidsbevordering ten behoeve van flexibilisering van de opleidingen.

Daarnaast komen werkzaamheden gericht op noodzakelijke aanpassing van en duurzame verankering in beleid, organisatie en bedrijfsvoering in aanmerking voor subsidiëring.

Ook ontwikkelwerkzaamheden voor zogenoemde 'onvolledige opleidingen' komen voor subsidiëring in aanmerking, voor zover het gaat om niet-bekostigd deeltijds of duaal hoger onderwijs. Met 'onvolledige opleidingen' wordt bedoeld op hoger onderwijs leidend tot een graad, waarbij de instelling niet voor de volledige studielast in termen van studiepunten (bijvoorbeeld 240 ec bij hbo-bacheloronderwijs) onderwijsaanbod verzorgt, maar alleen voor een deel van de opleiding, dat leidt tot afronding met een graad en realisatie van het eindniveau. Voor deze 'onvolledige opleidingen' kunnen in het kader van de subsidieregeling dezelfde typen ontwikkelwerkzaamheden worden uitgevoerd als voor ander deeltijds en duaal hoger onderwijs. De beoogde werkwijzen met leeruitkomsten e.d. zijn ook van toepassing voor deze onvolledige opleidingen. Het verschil met 'volledig' deeltijds en duaal hoger onderwijs is dat bij niet-bekostigde onvolledige opleidingen niet voor alle eenheden van leeruitkomsten onderwijs hoeft te worden verzorgd. Via toelatingsonderzoeken/intake assessments kan worden beoordeeld of potentiële instromers aantoonbaar de beoogde leeruitkomsten hebben gerealiseerd van de eenheden van leeruitkomsten waarvoor de instelling geen onderwijs verzorgt.

Voor de implementatie en uitvoering van flexibele opleidingstrajecten hoger onderwijs voor volwassenen is een experimenteer-AMvB in ontwikkeling. De subsidieregeling ondersteunt instellingen om te komen tot een zodanige flexibilisering van het deeltijdse en duale hoger onderwijs dat zij die in het kader van de experimenten kunnen implementeren en uitvoeren. Doel van de experimenten is te komen tot een meer flexibele en vraaggerichte inrichting van die opleidingen, aansluitend bij de specifieke kenmerken en behoeften van volwassenen en de vraag van werkgevers. Daarmee moeten deze opleidingen aantrekkelijker worden, wat moet leiden tot een grotere deelname van volwassenen aan het hoger onderwijs en een groter aandeel hoger gekwalificeerden in de beroepsbevolking.

Doel van het experiment met niet-bekostigde onvolledige opleidingen, dat ook deel uitmaakt van de genoemde experimenteer-AMvB, is daarnaast om te onderzoeken of dit leidt tot de totstandkoming van meer aanbod van niet-bekostigde onvolledige opleidingen aansluitend bij de vraag van de arbeidsmarkt, en of dit leidt tot meer hoger gekwalificeerden in de beroepsbevolking.

Inzichten opgedaan in flexibel deeltijds en duaal hoger onderwijs dat in het kader van de experimenten worden uitgevoerd leiden na evaluatie en effectmeting tot besluitvorming over structurele verankering van passende kaders voor flexibilisering in wet- en regelgeving.

Rol Inspectie en NVAO

De Inspectie van het Onderwijs en de NVAO zijn betrokken bij de opzet van de subsidieregeling en de experimenteer-AMvB en zullen ook betrokken zijn bij de uitvoering en evaluatie/effectmeting van de projecten die in het kader van de experimenten worden uitgevoerd. De directe betrokkenheid van Inspectie en NVAO heeft tot doel

- een veilige ontwikkelruimte te creëren voor deelnemende instellingen;
- NVAO en Inspectie mee te nemen in het proces en in interactie met de instellingen inzichten te ontwikkelen die van belang zijn voor (de kwaliteitsborging van) flexibel hoger onderwijs;
- de kwaliteit van de implementatie en uitvoering te ondersteunen en waarborgen;
- een gedegen basis te hebben voor evidence based besluitvorming over verankering van passende kaders in wet- en regelgeving (t.b.v. flexibel hoger onderwijs) na afronding, evaluatie en effectmeting van de experimenten.

OCW, Inspectie en NVAO ontwikkelen gezamenlijk een handreiking met informatie (aandachtspunten en voorbeelden e.d.), om de instellingen te ondersteunen bij de ontwikkelwerkzaamheden in de startfase van de pilots. Dit betreft informatie over het formuleren van leeruitkomsten, het hanteren van leeruitkomsten t.b.v. vaststelling van flexibele opleidingstrajecten, leerwegaafhankelijke beoordeling van leeruitkomsten (incl. validering) en borging kwaliteit werkend leren e.d. Deze handreiking zal in het najaar van 2015 worden verspreid.

In de projecten die in het kader van de regeling kunnen worden uitgevoerd kunnen eenheden van leeruitkomsten worden vastgelegd in de OER (onderwijs en examenregeling), in plaats van het vastleggen van onderwijsaanbod in onderwijseenheden zoals dat nu het geval is. De juridische

grondslag hiervoor wordt vastgelegd in een experimenteer-AMvB die naar verwachting begin 2016 wordt gepubliceerd.

Gedurende het hele proces van ontwikkeling en uitvoering bestaat de mogelijkheid om vragen voor te leggen. Ook is het de bedoeling dat er gewerkt wordt aan (digitale) informatievoorziening ter ondersteuning van de instellingen, in de vorm van FAQ's, voorbeelden van good practices, checklists en aandachtspunten e.d.

Adviescommissie

De Minister wint ten behoeve van de subsidieverlening advies in van de in te stellen Adviescommissie flexibel hoger onderwijs voor volwassenen.

De Adviescommissie flexibel hoger onderwijs voor volwassenen toetst de aanvragen aan deze regeling. De Adviescommissie flexibel hoger onderwijs voor volwassenen adviseert de minister uiterlijk 30 november 2015 over de subsidieverlening.

Voorafgaand aan subsidieverstrekking zal een toetsing van de beoogde werkwijzen en eenheden leeruitkomsten e.d. van deelnemende instellingen en opleidingen plaatsvinden. Deze toetsing resulteert in een ontwikkelingsgericht advies aan de betreffende instellingen en opleidingen en in een advies aan de minister over het verlenen van subsidie. Op die manier kan gericht gewerkt worden aan verdere versterking van de kwaliteitsborging en wordt de waarde van diploma's gewaarborgd, die worden verstrekt aan afgestudeerden in het aan het toekomstige experiment deelnemende deeltijdse en duale hoger onderwijs.

Financiële gevolgen en administratieve lasten

Financiële gevolgen van de subsidieregeling bedragen 25 miljoen euro. Deze middelen zijn afkomstig uit het totale budget van 65 miljoen additionele middelen, die worden gedekt door het Regeerakkoord.

De administratieve lasten voor de instellingen waarvan de aanvragen worden toegewezen zijn beperkt, gelet op de omvang en looptijd van de projecten. De instellingen wordt gevraagd aan de gebruikelijke verantwoordelijkheid van de besteding van middelen te voldoen.

Uitvoerbaarheid en handhaving

PM (DUO)

PIA (Privacy Impact Assessment)

Er is geen sprake van verwerking van persoonsgegevens.

Afstemming en advisering

PM (internetconsultatie, koepels, DUO)

Artikelsgewijs

Artikel 3. Te subsidiëren activiteiten

Subsidies worden verleend voor ontwikkelkosten die betrekking hebben op activiteiten gericht op het realiseren van de doelstellingen van de regeling. De kosten voor het verzorgen van onderwijs in het kader van flexibele opleidingen zijn niet subsidiabel. De te subsidiëren activiteiten sluiten aan op het advies van de commissie flexibel hoger onderwijs voor volwassenen

Artikel 4. De aanvraag

Instellingen die gebruik willen maken van deze subsidieregeling kunnen uiterlijk 16 oktober a.s., , een aanvraag voor subsidie indienen. De aanvraag kan worden ingediend bij **PM postbus mailadres**. De aanvraag moet voldoen aan de voorschriften van bijlage A.

De aanvraag kan in samenwerking met andere instellingen worden gedaan, waarbij één instelling optreedt als penvoerder. Het is ook denkbaar dat een instelling zelfstandig een aanvraag indient voor een groot deel van de opleidingen gericht op de doelgroep volwassenen en dat één of meerdere andere opleidingen van die instelling deel uitmaken van een gezamenlijke aanvraag van instellingen, bijvoorbeeld wanneer sprake is van een samenwerkingsverband van dezelfde opleidingen van verschillende instellingen.

Artikel 5. Beoordeling

Er is in deze regeling sprake van een 'tender'. Binnen het vastgestelde subsidiebudget worden de subsidieaanvragen volgens bepaalde maatstaven gerangschikt en worden die aanvragen gehonoreerd die het meest voldoen aan de doelstellingen., zoals vastgesteld in artikel 2 van de regeling. De beoordelingsmaatstaven die worden gehanteerd zijn uitgewerkt in bijlage B van de subsidieregeling. Aanvragen worden gehonoreerd tot het budget (in totaal 25 miljoen euro) volledig is verplicht. Alle andere aanvragen worden – bij gebrek aan budget – afgewezen. De rangschikking van de aanvragen wordt beoordeeld door te kijken naar de doelstellingen en doelgroep(en) in de aanvraag, de beoogde resultaten van de aanvrager (kwalitatief en kwantitatief), het plan van aanpak met daarin een beschrijving van de wijze waarop invulling wordt gegeven aan flexibilisering van de opleidingen hoger onderwijs voor volwassenen en de wijze waarop dit wordt aangepakt en gerealiseerd en de planning, kosten en organisatie van het project.

Artikel 6. Subsidieplafond en subsidieverlening

Het subsidieplafond voor de gehele looptijd van de regeling is 25 miljoen euro. Omdat het zwaartepunt van de ontwikkelactiviteiten in de beginperiode van de projecten zal liggen, nemen de middelen na 2017 af.

De subsidie bedraagt maximaal 50% van de begrote kosten van het project met een maximum van 2 miljoen euro per instelling. Er wordt een maximumbedrag van 2 miljoen euro per instelling gehanteerd om te waarborgen dat er voldoende spreiding is qua instellingen die projecten uitvoeren gericht op flexibilisering van het hoger onderwijs voor volwassenen. Een brede uitvoeringspraktijk is van belang om voldoende basis te hebben voor besluitvorming over structurele verankering van passende kaders voor flexibilisering, na evaluatie en effectmeting van het experiment.

Indien een instelling zelfstandig een aanvraag indient voor een deel van het deeltijdse en duale hoger onderwijs dat de instelling verzorgt en er daarnaast met ander aanbod van deeltijds en/of duaal hoger onderwijs van dezelfde instelling wordt deelgenomen aan een gezamenlijke aanvraag van een samenwerkingsverband van instellingen, blijft het maximumbedrag van 2 miljoen euro per instelling gelden. Voor het overige deel van de kosten dient cofinanciering, dan wel financiering uit eigen middelen, plaats te vinden.

Activiteiten waarvoor op grond van Regeling open en online hoger onderwijs of op grond van de Regeling Digitaal toetsen voor onderwijs op maat reeds subsidie is verstrekt worden niet gehonoreerd.

Artikel 8. Verplichtingen

De subsidieontvanger is verplicht om mee te werken aan alle vormen van onderzoek en informatievergaring gericht op het verschaffen van inlichtingen en inzichten aan de minister, ten

behoefte van de ontwikkeling van beleid en besluitvorming over structurele verankering van passende kaders voor flexibilisering in wet- en regelgeving.

De subsidieontvanger is in dat kader verplicht om mee te werken aan de monitoring en auditing van projecten die in het kader van de regeling wordt uitgevoerd en verstrekt daartoe periodiek gevraagde kwalitatieve en kwantitatieve informatie.

Bekostigde instellingen die een subsidie ontvangen in het kader van deze regeling moeten de subsidie verantwoorden in de jaarverslaggeving. Tevens moeten zij de subsidie verantwoorden door middel van model G, onderdeel G2. Dit model is opgenomen in de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving, in het bijzonder RJ 660, die van toepassing zijn verklaard in de Regeling jaarverslaggeving onderwijs. In dit model dienen ook de te verrekenen bedragen vermeld te worden. De verwerking van niet-bestede middelen gebeurt in dat geval in de jaarrekening van het laatste jaar van besteding. De verklaring van de accountant bij de jaarrekening bevat tevens een oordeel over de rechtmatige besteding van de subsidie.

Niet-bekostigde instellingen die een subsidie ontvangen in het kader van deze regeling leggen rekening en verantwoording af in een financieel verslag, waarin inzicht wordt gegeven in de besteding van de subsidie. Het financieel verslag dient aan te sluiten op de begroting waarvoor subsidie is verleend en dient vergezeld te gaan van een verklaring omtrent de getrouwheid en de rechtmatigheid, afgegeven door een accountant. Een niet-bekostigde instelling die een subsidie ontvangt dient te bedingen dat de accountant zijn onderzoek inricht conform het betreffende protocol. Niet-bestede middelen dienen expliciet te worden vermeld in het financieel verslag en worden teruggevorderd.

Na afronding van het project dient de subsidieontvanger (bekostigde en niet-bekostigde instellingen) een activiteitenverslag in, aan de hand waarvan wordt aangetoond dat de activiteiten zijn verricht waarvoor de subsidie is verleend en dat is voldaan aan de aan de subsidie verbonden verplichtingen. Het activiteitenverslag bevat een overzicht van de werkzaamheden waarvoor de subsidie is verleend en van de daarmee bereikte resultaten. De inrichting van het verslag komt overeen met de inrichting van het activiteitenplan. Het activiteitenverslag bevat, voor zover van toepassing, tevens een analyse van de verschillen tussen de voorgenomen activiteiten en beoogde resultaten, vermeld in het activiteitenplan, en de feitelijke realisatie.

De Regeling OCW-subsidies is van toepassing op deze subsidieregeling. De meldingsplicht van artikel 9 van deze regeling verdient speciale aandacht. Dit artikel luidt als volgt:

1. De subsidieontvanger doet onverwijld een melding bij de minister van feiten en omstandigheden die van belang kunnen zijn voor de subsidieverstreking. Bij de melding worden de stukken overlegd die betrekking hebben op gemelde feiten en omstandigheden en wordt de oorzaak van de gemelde feiten en omstandigheden toegelicht.
2. Aan het eerste lid wordt in ieder geval toepassing gegeven indien het voor de subsidieontvanger aannemelijk is of had moeten zijn dat:
  - a. de activiteiten waarvoor de subsidie is verleend niet, niet tijdig of niet geheel zijn verricht of zullen worden verricht;
  - b. niet, niet tijdig of niet geheel aan de subsidieverplichtingen wordt voldaan of zal worden voldaan.

Subsidievaststelling

Binnen dertien weken na de datum waarop de activiteiten uiterlijk moeten zijn verricht dient een verzoek tot subsidievaststelling te worden ingediend bij DUO/OND/ODB, Postbus 606, 2700 ML Zoetermeer. Het verzoek tot subsidievaststelling dient vergezeld te gaan van het activiteitenverslag en (indien de subsidieontvanger een niet-bekostigde instelling is) het financieel verslag als bedoeld in de Regeling OCW-subsidies.

De minister stelt de subsidie vast binnen 22 weken na ontvangst van de gevraagde verantwoordingsinformatie. De vaststelling zal plaatsvinden in een afzonderlijke beschikking.

De Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,

Dr. Jet Bussemaker